

Savez samostalnih sindikata Hrvatske

Nezavisni hrvatski sindikati

Zagreb, 4. prosinca 2017.

- *Hrvatskoj biskupskoj konferenciji*
 - *Vladi Republike Hrvatske*
 - *Hrvatskoj udruzi poslodavaca*
 - *Medijima*

Rad i sindikati u središtu razvoja – otvoreno pismo

Poštovani,

Vatikanski Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja organizirao je u Vatikanu 23. i 24. studenoga 2017. godine „Međunarodni sindikalni skup: Od *Populorum progressio* do *Laudato si*“, u čijem radu su, uz stotinjak sindikalista iz cijeloga svijeta, sudjelovale i predstavnice Saveza samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH) i Nezavisnih hrvatskih sindikata (NHS).

Dvodnevni sastanak sindikalista i vodstva Katoličke crkve u središtu rasprava imao je pitanje rada i sindikata kao ključa održivog i cjelovitog ljudskog razvoja, rada koji je dobar za sve, ali i pitanje kako sindikati i Crkva, te drugi dionici mogu raditi zajedno na ostvarenju socijalne pravde.

Sudionici skupa usvojili su Deklaraciju pod nazivom „Rad i radničke organizacije u središtu cjelovitog i održivog razvoja“. Deklaracija priznaje kako je sadašnji model globalizacije iznevjerio radnike, doveo do rekordnih razina nejednakosti, što uz izazove digitalizacije i klimatskih promjena, dovodi do slabljenja radnog zakonodavstva, prekarizacije, siromaštva te općenito ugrožavanja svih socijalnih i institucionalnih aktera, a posebno ugrožavanja svijeta rada.

Nadalje, u Deklaraciji se ističe prioritet rada nad kapitalom i financijama, kao i strateška uloga sindikata te socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja u izgradnji ekonomski snažnog i socijalno pravednijeg društva, ali i strateška uloga suradnje i solidarnosti kao temelja za svijet u miru.

Sindikati su uvijek imali ključnu ulogu u zaštiti ljudskog dostojanstva. Sloboda udruživanja, pravo na organiziranje, kolektivno pregovaranje i kolektivne akcije temeljna su ljudska prava i istodobno preduvjet ostalim ljudskim pravima. Sindikalne organizacije imaju vodeću ulogu u izgradnji novih modela ekološkog, ekonomskog, socijalnog i cjelovitog razvoja te u promicanju novih načina rada. Prekarni rad mora biti iskorijenjen! Deklaracija od vlada traži osiguranje uvjeta za punu zaposlenost, dostojanstvo rada, uključujući sigurna i zdrava radna mjesta, poštivanje ljudskih i radničkih prava i borbu protiv svih oblika diskriminacije.

Svi poslodavci, uključujući i multinacionalne kompanije, moraju biti u potpunosti uključeni u izgradnju stvarne socijalno-tržišne ekonomije, pri čemu će imperativ biti poštivanje ljudskih i radničkih prava, puno poštivanje MOR-ovih standarda te izgradnja snažnije kohezije zajednica.

Nužno je odgovoriti na probleme onih koji su žrtve najveće diskriminacije u pristupu dostojanstvenom radu, uključujući osobe s invaliditetom, migrante, izbjeglice, žene i mlade. Ključno je osigurati ravnopravnost i jednakost žena, njihovo pravo na rad i jednaku plaću te pravo ne biti izložene ni seksualnom ni fizičkom nasilju.

Deklaracija zahtijeva da se zajamče ključne javne usluge, među kojima su besplatno i kvalitetno obrazovanje, zdravstvo i pomoć beskućnicima. Ključna je i socijalna zaštita koja mora uključivati i skrb, posebno skrb za djecu i starije, te mirovine i naknade za nezaposlene. Porezne evazije potkopavaju javne usluge i socijalnu zaštitu te ih je nužno okončati.

Deklaracija priznaje važnost globalne sindikalne kampanje za veće plaće kako bi se osiguralo da nijedan radnik ne dobije plaću manju od minimalne plaće od koje može dostojanstveno živjeti. Kampanja za veće plaće odgovor je na rekordnu nejednakost koja je posljedica modela koji promiče korporativnu pohlepu i niske plaće i stoga je nužno da poslodavci poštuju pravo radnika na kolektivno pregovaranje za pravedne plaće, kako bi se uspostavila ravnoteža između privatnog i poslovnog života, uključujući i pravo na tjedni slobodan dan.

Sudionici skupa u Vatikanu ističu kako je dijalog započet u ovom forumu nužno nastaviti i na lokalnoj i regionalnoj razini, između sindikata, tijela Crkve i ostalih aktera te pozivaju intelektualce, poslodavce, organizacije civilnoga društva, međunarodne organizacije, a posebno nacionalne vlade da preuzmu odgovornost, odgovore na izazove i mogućnosti te djeluju solidarno za cjelovit, uključiv i održiv razvoj.

Papa Franjo u svojoj poruci sudionicima skupa, istaknuo je kako je rad ključan za socijalni razvoj i ne smije biti shvaćen kao roba ili puki alat u proizvodnji roba i usluga, već mora imati prvenstvo nad bilo kojim drugim čimbenikom proizvodnje, uključujući kapital. Stoga je etički imperativ zaštititi radna mjesta, otvoriti nova i osigurati dostojanstvo samoga rada. Rad mora biti u službi pojedinca, osobe, a ne obratno te stoga moramo propitati strukture koje štete i iskorištavaju ljude, obitelji, društva i naš planet. Ne želimo sustav ekonomskog razvoja koji povećava broj nezaposlenih, broj ljudi bez zemlje i doma. U takvom svijetu u kojem su ugrožena prava i dostojanstvo radnika i rada, nužan je glas sindikata, nužan je iskren i dubok dijalog na svim razinama kako bi se redefinirao pojam rada i smjer razvoja. U tom je dijalogu nužno čuti glasove sviju, posebno onih koji su marginalizirani, na periferiji.

Papa poziva na dijalog koji, da bi bio plodonosan, mora polaziti od onoga što nam je zajedničko, od onoga što nas povezuje kao ljudska bića te na tim temeljima obnoviti opću solidarnost svih ljudi, uključujući solidarnost s ljudima sutrašnjice. Na taj ćemo način uspjeti i napustiti model gospodarstva koji se temelji na tržištu i financijama i koje radu ne pridaje vrijednost koju zaslužuje te ćemo uspjeti napraviti zaokret prema drukčijem modelu u kojem je ljudski rad u središtu. Dijelimo papine riječi iz lipnja ove godine kada je ocijenio kako današnji kapitalizam ne razumije vrijednost sindikata jer je zaboravio socijalnu prirodu gospodarstva i poslovanja, što je jedna od najvećih pogrešaka.

Poštovani, u skladu s gore navedenim,

Crkva, Savez samostalnih sindikata Hrvatske i Nezavisni hrvatski sindikati dijele vrijednosti zajedništva, dostojanstva i solidarnosti. Zajedno možemo unaprijediti živote radnika, a dostojanstvo rada i radnika staviti ispred tržišnih snaga i slobode kapitala. Zajedno s drugim vjerskim zajednicama, međunarodnim organizacijama, organizacijama civilnog društva, intelektualcima i ostalim akterima možemo izgraditi savez za gospodarsku i socijalnu pravdu, na nacionalnoj i globalnoj razini.

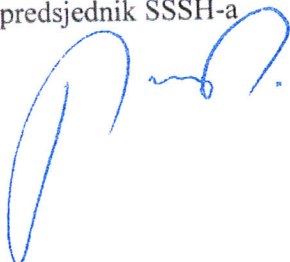
Pozivamo vas, vodstvo Katoličke crkve da date potporu radnicima i njihovim sindikatima u borbi protiv nepravde, pozivamo vas da pozovete pripadnike svoje kongregacije na aktivizam učlanjenjem u sindikat te potaknete poslodavce da uvažavaju sindikate i pristupe socijalnom dijalogu.

Pozivamo Vladu Republike Hrvatske i poslodavce na iskreni i suštinski dijalog, zajedničko djelovanje u cilju ostvarivanja socijalne pravde i dostojanstva rada, za dobrobit svih radnika i građana Republike Hrvatske. U tome je ključno poštivanje i promicanje ljudskih i sindikalnih prava i sloboda, kao stupova demokracije, prvenstveno prava na organiziranje i kolektivno pregovaranje. Hrvatski radnici trebaju i zaslužuju dostojanstvene plaće i dostojanstvena, kvalitetna radna mjesta – vrijeme je za NAŠ oporavak!

S poštovanjem,

Mladen Novosel,

predsjednik SSSH-a

Krešimir Sever,

predsjednik NHS-a

U privitku:

- Deklaracija „Rad i radničke organizacije u središtu cjelovitog i održivog razvoja“